

Brinner för lärarnas arbetsvillkor

FOTO: ANITA HYTINEN

Två nya ordföranden möts. Bo Larsson, Lärarnas Riksförbund och Wiwi Ahlberg, Sveriges Läromedelsförfattares Förbund.

Wiwi Ahlberg, förbundsordförande i SLFF, har intervjuat Bo Jansson om hur han ser på sitt uppdrag som ny ordförande i LR – Lärarnas Riksförbund.

Bo Jansson kom på besök till SLFF:s kansli för att ställa upp på en intervju. Vi har ett gemensamt förflutet inom LR-Stockholm och känner varandra ganska väl. Ändå nyfiken på hur han ser på sitt uppdrag som LR:s nye ordförande hade jag föreberett några frågor. Men intervjun blev istället ett livligt och intressant samtal om skolans betydelse för samhällsutvecklingen och lärarnas villkor för att klara sitt viktiga uppdrag.

Skolans uppdrag

Bosse har nyligen kommit hem från Köpenhamn där han har träffat det största danska lärarfacket med anledning av att 60 000 danska lärare blev lockoutade. Han beskriver levanden stora demonstrationen med över 50 000 demonstranter mitt i Köpenhamn och berättar om stödet för lärarna från såväl de andra facken som från befolkningen i stort.

Bo är starkt engagerad och pratar fort och mycket så det är svårt att hinna med att anteckna, men här lyckas jag peta in en fråga om hur han ser på skolans uppdrag i Sverige. Bosse talar mycket om kunskapsyn och säger:

– Med kunskap kan du berika ditt eget liv och förändra det samt att du också kan förändra andras liv.

Skolan är därför inte bara viktig för den enskilde eleven utan för samhället i stort. Skolan blir också extra viktig för de barn som inte har så mycket stöd hemifrån.

– Alla elevers likvärdiga möjligheter är en stark drivkraft för mitt engagemang, säger Bosse. Han fortsätter att prata om kommunaliseringen som lett till att det har blivit så olika villkor på olika håll i landet. Att detta tillåts är upprörande, menar han och tillägger att skolan självklart borde vara ett nationellt ansvar.

– Kunskapens betydelse för individ och samhälle måste återupprättas, fortsätter Bosse. Han anser att lokala skolpolitiker har tonat ned detta och därmed har också betydelsen av ämnesutbildade lärare och lärarledd undervisning tonats ned.

– Det finns en uppfattning om att lärares ämneskompetens blir mindre viktig när man t.ex. arbetar med elevaktiva undervisningsformer, men det är ju naturligtvis tvärtom, sammanfattar han resonemanget.

Lärarnas arbetsvillkor

Bosse, som själv varit lärare sedan sent 70-tal och fackligt aktiv lika länge, ser också andra stora problem med dagens skola. Det handlar självklart om lärarnas arbetsvillkor och löneutveckling. Ur ett fack i sin väska halar han upp ett dokument som visar lärarnas reallöneutveckling från 1968 till 2007. Det är en deprimerande syn som blir än värre eftersom det i samma diagram går att göra jämförelser mellan lärare, ekonomer och ingenjörer. Det framgår tydligt att lärarlönerna låg högst av dessa grupper fram till mitten av 1970-talet, därefter har lärarnas reallöner sjunkit kraftigt i förhållande till de andra kategorierna.

Bosse oroar sig för att utvecklingen i skolan kommer att bli ännu sämre. En ung person som är intresserad av matematik och som kanske kan tänka sig att bli lärare, tvekar troligen utifrån arbetsvillkoren. Och

tittar han eller hon sedan på löneutvecklingen är det ytterst osannolikt att läraryrket blir aktuellt. I många fall är det så att man inom andra branscher uppnår samma löneläge redan efter ett par år som det tar ett helt yrkesliv som lärare att nå!

Allt fler har börjat uppmärksamma problemet med lärarnas låga löner och svårigheter-na att göra något åt saken.

– Vi har ett systemfel när det gäller att förändra detta, menar Bosse. Pratar man med riksdagspolitiker håller de med om att lärarlönerna måste höjas men menar att det är kommunernas ansvar. Pratar man med kommunpolitiker håller de också med men hävdar att de i så fall måste få mer pengar av staten!

Dessa frågor är de som Bosse engagerar sig mest i eftersom både lärarnas arbetsvillkor och löner är centrala för den framtida utbildningen i Sverige.

Friskolor

En annan fråga som vi också diskuterar är de vinstdrivande friskolorna. Bosse är mycket noga med att påpeka att han inte har något emot friskolor i allmänhet eftersom många av dessa är seriösa och bedriver bra utbildning.

– Men det borde inte vara tillåtet för friskolekoncerner att plocka ut stora vinster när de samtidigt inte är beredda att höja lönerna för sina lärare, avslutar Bosse.

Så, när jag ska försöka sammanfatta mitt intryck av vårt samtal kan jag konstatera att LR nu fått en ny ordförande med ett brinnande samhällsengagemang som med största sannolikhet kommer att få saker att hända. Jag kanske också i ärlighetens namn ska erkänna att det inte bara var Bosse som pratade mycket och fort när vi träffades ...

Wiwi Ahlberg
Förbundsordförande i SLFF